

Speech bij opening Arnhem Plasticvrij?

Vrijdag 8 februari 2019, 16.00 uur in Rozet

Jan Schreur

Valkhof Nijmegen

Het is vandaag op een week na 2 jaar geleden dat Nicole Klein Middelink en ik als bestuurders van De Groene Vos in Museum Het Valkhof in Nijmegen een bezoek brachten aan de tentoonstelling Out to sea? The Plastic Garbage Project. Het was de allerlaatste dag dat de tentoonstelling daar was. We hadden van mensen gehoord dat het een indrukwekkende expositie was die wij als milieuiridders toch eigenlijk niet mochten missen.

Ontmoeting Rozet

Wel, dat klopte. Sterker nog, na afloop vonden we dat we de tentoonstelling ook naar Arnhem moesten halen. Maar een geschikte locatie en de kosten waren aanvankelijk onneembare hobbels. Totdat Sebastiaan van Sandijk en ik begin vorig jaar tijdens de nieuwjaarsreceptie van de gemeente Rozet tegen het lijf liepen. Daar troffen we meteen een enthousiaste directeur en later dito medewerkers aan. We hebben er al gauw de gemeente Arnhem bij betrokken gezien hun taak op het gebied van afvalinzameling en zwerfvuilbestrijding. Zo ontstond een projectteam van een bijzondere samenstelling: een overheidsorganisatie (gemeente Arnhem), een kennisinstelling (Rozet) en een burgerinitiatief wat Stichting De Groene Vos al sinds 2005 is.

Museum für Gestaltung Zürich

De tentoonstelling komt uit het Zwitserse Zürich, uit het Museum für Gestaltung Zürich. De directeur van dat museum, Christian Brändle, had in 2009 publicaties over de plastic soep gelezen en besloot er een tentoonstelling aan te wijden. Hij liet plastic afval uit de oceanen verzamelen en naar zijn museum sturen, waaronder een container vol uit Hawaï. Dat ligt nu als een berg gecontroleerde rotzooi in de hal beneden. In 2012 werd de tentoonstelling geopend. En sindsdien reist de tentoonstelling de hele wereld over. Vorige week kwam ie in een zeecontainer uit Turijn naar Arnhem en in april gaat ie naar Finland.

Lat hoog

Met de titel van het evenement Arnhem Plasticvrij? hebben we de lat hoog willen leggen. Niet alleen een tentoonstelling gericht op bewustwording van de bezoekers in dit gebouw. Maar we gaan met tal van activiteiten de stad en de Arnhemse wijken in. Op het programma staan o.m. workshops, excursies, een scholierendebat, acties zoals een Plastic Soep Parade gericht op verpakkingsvrij winkelen, enz, enz. Op rozet.nl/plasticvrij worden voortdurend updates van het programma weergegeven.

Vraagteken

Arnhem Plasticvrij met een vraagteken. Waarom dat vraagteken? Dat is om discussies uit te lokken bij de Arnhemmers. Want er zijn natuurlijk ook toepassingen van plastic die enorm handig, makkelijk, goedkoop, ja zelfs wel duurzaam en mooi kunnen zijn. Die hoeven niet buiten de poorten van Arnhem verwijderd te worden. Maar één ding is zeker: we gaan de komende maanden met een breed front de strijd aan tegen het vele wegwerpplastic waar zo langzamerhand tal van alternatieven voor zijn.

Microplastics en nanoplastics

Eén aspect van het plastic soep probleem wil ik nog even belichten. Dat is het probleem van de microplastics en de nanoplastics. Want de berg zoi beneden in de hal mag dan wellicht schokkend zijn, maar dat is nog te overzien en dus controleerbaar. Maar bij microplastics gaat het om minuscule deeltjes plastic, kleiner dan 5 mm. En nanoplastics zijn nog kleiner en met het blote oog niet meer waarneembaar. Juist deze plastics hebben vele bronnen: verbrokkelde grote stukken plastic, maar ook cosmetica, zepen, kleding van kunststof (zoals fleecetruien), slijpsel van autobanden, sigarettenpeuken, enz. En de verspreiding is gigantisch! Niet alleen in de oceanen en zeeën, maar ook in onze rivieren, op onze bodem en in de lucht. Daarmee komen deze deeltjes in langs verschillende sporen in onze voedselketen terecht. En zo lijkt het probleem dat ver weg lijkt (plastic soep in de Stille Oceaan) als een boemerang weer terug te komen bij de veroorzaker, de mens in de westerse wereld. Een sluipende aantasting van de biodiversiteit en de volksgezondheid ligt op de loer.

Startblokken

Beste mensen, we staan in de startblokken van een mooi evenement om een kleine bijdrage te leveren aan het tackelen van het wereldwijde plasticprobleem. Ik dank iedereen die op wat voor manier dan ook steun heeft toegezegd aan ons project, in het bijzonder ook Save Plastics en de Lions Club Arnhem. Ik wens iedereen behalve veel plezier, ook veel inspiratie en medewerking toe.